

KONCEPČNÍ RÁMEC

Obsah koncepčního rámce

- Cíl účetního výkaznictví
- Koncept vykazující jednotky
- Kvalitativní charakteristiky užitečnosti účetních informací
- Základní předpoklady, prvky účetních výkazů, oceňování, rozpoznání, koncept uchování kapitálu
- Zaúčtování položek v účetní závěrce

Význam Koncepčního rámce

- Plní roli ideové báze, na které je finanční výkaznictví sestaveno
- Je východiskem pro přípravu účetní závěrky
- Vytvoření pojmového sjednocení výrazů, které jsou základem pro přípravu účetní závěrky
- Pomáhá IASB při přípravě budoucích IFRS
- Koncepční rámec není považován za standard

- Koncepční rámec není považován za standard
- Při rozporu mezi koncepčním rámcem a standardem má přednost standard
- Není-li oblast upravena standardem, vychází se z ustanovení koncepčního rámce

Cíl účetního výkaznictví

- Cílem je poskytnout informace o:
  - Finanční situaci
  - Výkonnosti
  - Změnách ve finanční situaci
  - Primární zaměření na externí uživatele výkazů

Obsah účetní závěrky

- Výkaz o finanční situaci
- Výkaz o úplném výsledku hospodaření
- Výkaz o změnách vlastního kapitálu
- Výkaz o peněžních tocích
- Komentář

Předpoklady pro zpracování závěrky

- Trvání podniku** – neuvažuje se o ukončení činnosti, pokračuje v dohledné budoucnosti
- Akruální princip** – uznání transakcí a událostí kdy vznikly, bez ohledu na tok peněz (časové rozlišení, dohadné položky, rezervy)
- Periodicita** vykazování

- Věrné a poctivé zobrazení skutečnosti** – vykázáni v souladu s definicemi a kritérii koncepčního rámce a standardů

Odklon

- Možný pouze výjimečně
- V komentáři se musí uvést důvod odklonu a jaké řešení je přijato – viz IAS 8

Kvalitativní charakteristiky

- Srozumitelnost
- Spolehlivost
- Srovnatelnost
- Relevance

Srozumitelnost

- Jasná klasifikace a prezentace
- Požadavek na uživatele z hlediska znalosti činnosti jednotky i účetnictví
- Z důvodů obtížné srozumitelnosti nelze informace v účetní závěrce neuvádět

Spolehlivost

- Informace neobsahují chybu ani zkreslení, jsou neutrální, nestranné, úplné
- Podávají věrný a poctivý obraz

Srovnatelnost

- Možnost srovnat v čase, v prostoru
- Konzistence metod účtování a oceňování
- Požadavek na srovnatelnost minimálně v délce 1 účetního období

Relevance

- Důležitost, významnost
- Informace je významná pokud její neuvedení nebo chybné uvedení ovlivní ekonomické rozhodnutí uživatele účetního výkazu

Prvky účetní závěrky

- Prvky k finanční situaci
  - Aktivum
  - Závazek
  - Vlastní kapitál
- Prvky k finanční výkonnosti
  - Náklad
  - Výnos

Aktivum

- Existence aktiva je výsledek minulých událostí
- Ekonomický zdroj, který je pod kontrolou podniku
- Přinese účetní jednotce prospěch do budoucna
- Podmínky rozpoznání
  - Spolehlivost ocenění
  - Dostatečná jistota prospěchu

- Hmotné, nehmotné aktivum
- Náklady na pořízení aktiva – součást ceny x náklad (viz samostatné standardy IAS/IFRS)

Závazek

- Současná povinnost,
- vznikla na základě minulých událostí,
- jeho vypořádání povede ke snížení ekonomického prospěchu.
- Podmínky rozpoznání:
  - Dostatečná pravděpodobnost snížení ekonomického prospěchu
  - Spolehlivost ocenění

Vlastní kapitál

- Zbytkový podíl na aktivech po odečtení závazků
- Významnou součástí vlastního kapitálu je výsledek hospodaření

Náklad

- Snížení ekonomického prospěchu během účetního období projevující se snížením aktiv nebo zvýšením závazků, což má za následek snížení vlastního kapitálu jiným způsobem než výběrem vlastníky
- Pro náklady se rozlišují 3 typy: Expenses, Losses, Costs
  - Expenses – náklad z běžné činnosti
  - Costs – pořizovací náklady na aktiva
  - Losses – újmy, ztráty (mohou být vykázány ve výsledovce nebo také v rozvaze ve fondu z přecenění)
- Podmínka vykázání:
  - Spolehlivost ocenění (měření)
  - Dostatečná pravděpodobnost výskytu (jistota)

Výnos

- Zvýšení ekonomického prospěchu, které se projeví zvýšením hodnoty aktiv nebo snížením objemu závazků, což má vliv na zvýšení vlastního kapitálu jiným způsobem než vkladem vlastníků do vlastního kapitálu
- Pro výnosy se rozlišují: income, revenues, gains

- Income – Income se skládají z revenues a gains
- Revenues – výnosy z běžných činností
- Gains – přínosy – vykazují se snížené o náklady označené losses, např. výsledky z prodeje dlouhodobých aktiv, kurzové rozdíly

Oceňování

- Báze **vycházející z minulosti** – historické náklady
- Báze **odrážející současný stav** – běžná cena, realizovatelná hodnota
- Báze **založená na budoucím stavu** – současná hodnota

- Historická cena
- Běžná cena
- Realizovatelná hodnota
- Současná hodnota

Historická cena

- Původní náklady vynaložené při pořízení aktiva nebo při bezplatném nabytí odhadnutá částka, kterou by bylo nutno k nabytí aktiva vynaložit
- Pro závazky částka, kterou bude nutno vynaložit k jejich úhradě

Běžná cena

- Částka, která by musela být uhrazena, kdyby se aktivum pořizovalo v současné době
- Pro závazky nediskontovaná částka peněz nutná vynaložit k vypořádání závazku k datu ocenění

Realizovatelná hodnota

- Částka, která by byla získána při prodeji aktiva v současné době

Současná hodnota

- Diskontovaná hodnota budoucího čistého příjmu, kterou účetní jednotka získá z prodeje aktiva v budoucnu
- Pro závazky diskontovaná hodnota budoucího čistého peněžního výdaje vynaložená na vypořádání závazku
- $SH = \frac{BH}{(1+i)^n}$

kde SH je současná hodnota, BH budoucí hodnota, i je úroková míra, n počet období

- Hodnota, která bere v úvahu časovou hodnotu peněz a zohledňuje ekonomický přínos aktiva
- Ocenění v současné hodnotě umožňuje rozvrhnout úroky, diskonty a prémie do období, se kterými věcně a časově souvisí
- Uplatnění u:
  - Pohledávek, závazků, rezerv
  - Leasingu
  - Zpětně získatelné částky

Příklad 1 – Oceňování závazků

Nápoje, a.s. prodávají zboží na fakturu za celkovou částku 800 000 Kč. Faktura byla vystavená k 1.1.2022, datum splatnosti faktury je 31.12.2023. Zaúčtujte u odběratele, předpokládejte úrokovou sazbu 10 % ročně. Zboží bylo k 31.1.2022 prodáno za celkem 900 000 Kč. Prodej se uskutečnil na základě příjmového pokladního dokladu. Zboží je účtováno způsobem A, při nákupu bylo ihned převedeno na sklad. Vypočtete výsledek hospodaření za rok 2022 a 2023.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	FAP za nákup zboží			
2.	Výdejka – vyskladnění zboží ze skladu			
3.	PPD – tržba za zboží			
4.	ID – úrok ze závazku za rok 2022			
5.	ID – úrok ze závazku za rok 2023			
6.	VPD – úhrada FAP			

Pomocné výpočty

K bodu 1

K bodu 4

K bodu 5

Výpočet výsledku hospodaření za

Výpočet výsledku hospodaření za

Reálná hodnota

- Oceňovací základna nedefinovaná Koncepčním rámcem, přesto se v IAS/IFRS používá
- Cena, která by měl být získána při prodeji aktiva nebo uhrazena při převodu k datu ocenění v běžné transakci mezi účastníky trhu
- Zjištění reálné hodnoty je na aktivním trhu
- Přecenění pomocí reálné hodnoty se účtuje rozvahově i výsledkově

- Položky, se kterými se obchoduje jsou stejnorodé
- Kdykoliv je možno najít kupujícího a prodávajícího, kteří jsou ochotni transakci uskutečnit
- Informace o cenách jsou veřejně dostupné

Uchování kapitálu

- Uchování podnikové podstaty
- Finanční pojetí
- Produkční pojetí

Finanční pojetí

- Finanční** – zisku dosahuje účetní jednotka pokud vlastní kapitál na konci účetního období (po vyloučení vkladů a výběru vlastníky) převyšuje vlastní kapitál na začátku období
- Lze vykázat:
  - V nominálních (historických) cenách
  - V přepočtu na současnou kupní sílu peněžní jednotky

Příklad 2 – Uchování kapitálu (finanční)

Nápoje, a.s. vykazují k 1.1.2022 celkový stav na aktivech 1 500 000 Kč. Vlastní kapitál obchodní společnosti je také 1 500 000 Kč. Během účetního období došlo k prodeji poloviny aktiv za cenu 1 000 000 Kč v hotovosti. Vypočtěte, zda je účetní jednotka zisková, je-li respektováno finanční uchování kapitálu. Předpokládejte inflaci za rok 2022 ve výši 5 %.

Výše vlastního kapitálu k 1.1.

Výše vlastního kapitálu k 31.12.

VH zisk za rok

Vlastní kapitál k 1.1. po přepočtení inflace:

Zisk k rozdělení:

Produkční pojetí

- Zisk dosahuje účetní jednotka tehdy, pokud fyzická produkční kapacita této účetní jednotky na konci období je vyšší než na jeho začátku

Příklad 3 – Uchování kapitálu (produkční)

Nápoje, a.s. vykazuje k 1.1.2022 celkový stav na aktivech 1 500 000 Kč. Vlastní kapitál obchodní společnosti je také 1 500 000 Kč. Během účetního období došlo k prodeji poloviny aktiv za cenu 1 000 000 Kč v hotovosti. Zároveň předpokládejte, že se během účetního období zvýšila cena aktiv, které účetní jednotka spotřebovává ze 750 000 Kč na 800 000 Kč. Stanovte, zda je účetní jednotka zisková z pohledu produkčního pojetí.

Výše zisku bez zvýšení ceny:

Náklady

Výnosy z prodeje

Zisk =

Výše zisku při zohlednění zvýšení ceny:

Náklady

Výnosy z prodeje

Zisk =

Porovnání

Oblast	ČÚP	IFRS
Definice účetních kategorií	Nejsou uvedeny	Uvedeny v Koncepčním rámci
Historická cena	Používá se	Používá se
Způsob oceňování	Při pořízení: PC, VN, RPC K rozvahovému dni: historická cena a reálná hodnota	Historické náklady Běžná cena Realizovatelná hodnota Současná hodnota
Dlouhodobé závazky a pohledávky	Ocenění ve jmenovité hodnotě	Ocenění současnou hodnotou
Reálná hodnota a její použití	Chybí definice, přeceňují se pouze cenné papíry nebo aktiva a závazky při fúzi, rozdělení apod.	Je definováno, používá se i pro jiná aktiva než jen cenné papíry.